

Datum:	12 november 2024	Zaaknummer:	1122466
Van:	het college van burgemeester en wethouders, portefeuillehouder Wethouder Koenraad		
Aan:	de raad van de gemeente Roosendaal		
Onderwerp:	Stappen t.b.v. stedelijke ontwikkeling Spoorzone.		
Bijlage:	-		

Aan de leden van de gemeenteraad,

In ons collegeprogramma 'Zij aan Zij in een gemeente met ambitie' hebben wij vijftien prioriteiten benoemd waar we de komende jaren aan werken. Eén van deze prioriteiten is op reis naar de stad en dorpen van de toekomst. Onze ambitie is dat Roosendaal zich verder ontwikkelt tot een vitale, leefbare en evenwichtige gemeente met een leidende positie in de regio. Daarvoor is de lange termijnambitie uitgesproken om de komende twee decennia van 80.000 naar 100.000+ inwoners te groeien, inclusief de bijbehorende voorzieningen en infrastructuur. Ook willen we een kwaliteitssprong maken en als gevolg daarvan groeien. Onze ambitie sluit aan op de landelijke Verstedelijkingsopgave en krijgt zijn uitwerking binnen de Stedelijke Regio W-Brabant-West (SRWBW). Hierover hebben wij u eerder geïnformeerd. Roosendaal geeft als trekker van de SRWBW invulling aan een woningbouwprogramma van 10.000 woningen tot 2040. Geen eenvoudige opgave, omdat deze woningen grotendeels gerealiseerd moeten worden binnen het stedelijk gebied en vooral rondom de spoorknoop, het station. Om de spoorzone hiervoor geschikt te maken, is verkleinen van de impact van de sporen en het emplacement midden in de stad onvermijdelijk. Het College is daarover in gesprek gegaan met het rijk (I&W en BZK/VRO), NS, ProRail en de provincie N-Brabant en heeft besloten nu geld vrij te maken voor onderzoek naar het verkleinen van die impact van de sporen ten behoeve van de stedelijke ambities en kwaliteit. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met alle betrokken stakeholders.

Ingebed in rijks-, provinciaal en regionaal beleid plus stedelijke programma's

Onze stedelijke ambities staan niet op zichzelf maar sluiten aan op de provinciale Verstedelijkingsstrategie Brabant. Onderdelen daarvan staan uitgewerkt in de regionale samenwerkingsagenda West Brabant West en de Regionale Investeringsagenda RIA. Landelijk maakt Roosendaal deel uit van onder meer het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV) en de Nationale Omgevingsvisie Executievekracht (NOVEX). Ook sluit het aan op de rijkswens om hoogwaardige woon- en werkgebieden te realiseren rondom knooppunten van OV.

Op gemeentelijk niveau werkt het College de ambities uit in een aantal samenhangende programma's. Vanuit het NPLV wordt eraan gewerkt dat inwoners van Roosendaal zich thuis voelen in de gemeente en dat zij het gevoel hebben van betekenis te zijn. De Westrand van Roosendaal is in juli aan het NPLV toegevoegd. Op 29 februari dit jaar is de gebiedsvisie 'Een kansrijk en compleet Westrand in 2040' gepresenteerd. De Westrand is via de Stadsoevers verbonden met de Spoorzone en het station. De bredere toekomstvisie RSD40 zal naar verwachting maart 2025 voor besluitvorming in uw Raad worden voorgelegd. De hoofdlijnen uit deze visie vormen het ruimtelijk kader voor het plan van de Spoorzone. De Spoorzone is daarmee opgenomen als een onmisbare schakel in het realiseren van de gewenste groei en kwaliteitsverbetering van de stad.

Gefaseerde aanpak Spoorzone

Het college heeft voor de Spoorzone de ambitie uitgesproken op termijn uiteindelijk het gehele spooreplacement uit het centrum van de stad te willen plaatsen. Zonder het verkleinen van het spooreplacement en verminderen van de negatieve impact op de omgeving zijn de ambities voor groei en kwaliteitsverbetering zoals gezegd nauwelijks haalbaar. Daadwerkelijk realiseren van zo'n grote ambitie vergt jaren en vraagt om een stapsgewijze aanpak. Het college zet nu forse stappen om te realiseren wat op kortere en middellange termijn haalbaar is.

Stappen

In de stedelijke ontwikkeling van de Spoorzone zijn de eerste concrete stappen gezet. Op dit moment worden aan beide zijde van het spoor in Roosendaal nieuwe stadswijken ontwikkeld. Spoor C aan de noordwestzijde, het Stationskwartier aan de zuidoostzijde. Uw raad wordt begin 2025 geïnformeerd over het bestemmingsplan

van Spoor C. Een bestemmingsplan voor het Stationskwartier volgt later; naar verwachting in 2026. Beide plannen gaan nu nog uit van de bestaande situatie rond het emplacement.

Parallel aan deze stappen zijn we samen met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, ministerie Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, de provincie Noord-Brabant, ProRail en NS bezig met een haalbaarheidsonderzoek naar het uitplaatsen van (grote delen) van het emplacement. Op 6 en 7 november vond een tweetal bestuurlijke overleggen (BO MIRT en BO Leefomgeving) plaats in aanwezigheid van beide ministers. In deze overleggen hebben partijen hun commitment uitgesproken voor dit onderzoek. ProRail gaat dit onderzoek in opdracht van de gemeente uitvoeren. Met de provincie zijn we in overleg op welke wijze zij mede-opdrachtgever kunnen zijn van de onderzoeken.

De resultaten van het onderzoek zijn naar verwachting eind 2025 bekend. Vooruitlopend op het haalbaarheidsonderzoek naar uitplaatsen van (grote delen van) het emplacement wordt samen met ProRail nu al gekeken of het mogelijk is de bestaande spoorbundel ten westen van de passerelle te versmallen. Als dit mogelijk blijkt, biedt dit kansen om op relatief korte termijn invulling te gaan geven aan een tweede fase van Spoor C. Daarmee zijn we in staat om hier nog meer woningen te realiseren en tevens de barrière werking van het spoor te verminderen.

College maakt geld vrij

Het College heeft op 1 oktober in aanloop naar de bovengenoemde Bestuurlijk Overleggen onder meer zijn akkoord gegeven aan de genoemde onderzoeken en de rol van de provincie daarbij. Ook heeft het besloten tot het instellen van een Bestuurlijk Overleg Spoorzone, waarin Rijk, provincie, gemeente en spoorpartijen in samenhang werken aan alle spoor gerelateerde opgaven in Roosendaal, waaronder de MIRT-onderzoeken. Daarnaast wordt een interne projectorganisatie Spoorzone ingericht om in samenhang met de Schaalsprong uitvoering te geven aan de onderzoeken en de daaruit voortvloeiende plannen. De kosten voor dit jaar (300.000 euro) komen ten laste van de Schaalsprong onder het product Investerings Stedelijke Vernieuwing (E118). Kosten in 2025 zijn € 700.000, deze worden gedekt uit de bestemmingsreserve Investeringsfonds en worden in de Aanbiedingsnota behorende bij de Begroting 2025 aan uw gemeenteraad voorgelegd ter besluitvorming.

Nadere achtergrond: kansen en belemmeringen Spoorzone

Onder de Spoorzone verstaan we in engere zin het spooremlacement plus omgeving. In het bredere perspectief van de SRWBW gaat het om een groter gebied. De Spoorzone van Roosendaal is één van de regionaal Kloppende Harten en bestrijkt het gebied van de Cloetta-zone t/m Nieuw Bravis en omvat onder meer Stadsoevers/Spoor C en Stationskwartier, Cloetta en de Binnenstad.

De Spoorzone biedt enerzijds een kans voor stedelijke herontwikkeling, omdat er een belangrijk OV-knooppunt en de nodige ruimte kan vrijkomen. Anderzijds vormen de sporenbundels en activiteiten erop en er omheen ook een belemmering. Het emplacement vormt een forse barrière in de stad en de verblijfskwaliteit in de aangrenzende gebieden is laag. Tegelijkertijd is de Spoorzone het hart van de stad. Dat kloppend krijgen is een voorwaarde voor het slagen van de groeiambitie en het verbeteren van de stedelijke kwaliteit en het voorzieningenniveau.

Qua ruimte kunnen er in de Spoorzone zo'n 5000 woningen bijkomen. De plannen voor onder meer Spoor C en het Stationskwartier zijn daarbij zoals gezegd het begin. Om de ambities van de stad verder waar te maken en aan te sluiten op de regionale en rijksambities is echter meer nodig. In en om het station en spoor is ruimte voor een hoogwaardige stedelijke ontwikkeling. Met naast 5000 woningen ook onderwijs, werkgelegenheid, betere stedelijke verbindingen tussen wijken, een tweezijdige ontsluiting van het station, en vooral minder barrièrewerking. Dat alles met behoud en verbetering van het OV-knooppunt dat de Spoorzone ook is. Het College heeft opdracht gegeven om een nadere stedenbouwkundige visie te ontwikkelen. Hiermee moet duidelijk worden hoe de potentieel vrijkomende ruimte benut kan worden voor de verstedelijkingsopgave mede in relatie tot Spoor C en Stationskwartier.

Over de uitkomsten van de onderzoeken en de verdere stedenbouwkundige mogelijkheden zullen wij u periodiek informeren.

Wij vertrouwen erop U hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Roosendaal,
De secretaris, De burgemeester,

